

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

11. Mutua nunquam sit delatio jure vetante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

C. XIX. ¶ Regis absente libellus accusationis
frustra offetur.

Item Pelagius Papa Siquidam i. magistris militum.
Carta, quas dedit nobis Lucidius, si illo tempore ad
verfariorum ipsius illic praeferens fuisset, validas erant.
Sed quia adversario absente gesta, quae nobis recensuit,
facta leguntur, talia leges non recipiunt.

I. ¶ Sindula] Ivo p. 8. c. 67. report alaud quaddam caput episcopale a Pelagio ad Sindulam magistrum militis scripta.

C. XX. ¶ Testes corporaliter praeferre juramen-
to testimonium dicant.

Idem Decretus patricius.

Hortamus, ut sub timore Domini consuetam conscientiam vestram sinceritatem in hoc quoque negotio conservantes, omnem personam, quae veritatem causa istius scire possunt, facias amputari formidinem, & vestris praefestari conspectibus talis sacramentum, Evangelii, probato etiam legaliter sacramento, quae in veritate rerum noverunt, professione sua testificationis aperiant, ut patefactis omnibus, que secundum leges, & iustitiam censenda sunt cognoscatis, & competentem a legibus & veritati terminum dectis.

C. XXI. ¶ Accusator & accusatus simul de-
bent adesse.

Item Nicolaus Papa Hincmaro Rhemorius
Archiepiscopus.

Necesse est secundum sacrae scripturarum documenta, ac secundum iustitiae tramitem, & accusatum esse accusatorem simul adesse, & unam partem, quamcumque, & qualicumque prædicta sit auctoritate, sic probare audiri, ut alteri parti nullum præjudicium irrogetur.

QVÆSTIO XI.

¶ Vnde vero deficients, in prima capitulo non sint admitti ad sequentia, ex concilio Carthaginensi, b. secundo confirmatur, in quo sic cap. tertio statutum legitur.

I. ¶ Deficients] In vulgaris codicibus legebatur, testes deficients: sed expandita est vox, testes, quae absit a plures vestitus codicibus. Quia enim in hac questione afferuntur non ad testes, sed ad accusatores pertinent. Et superius ratio causa in proposito ne hujus questione decima, nulla est mentio restituta.

C. I. ¶ Qui in primo capitulo deficit, ad easter non admittantur.

P. Lacuit & quotiescumque, clericis ab accusatoriis multa criminis objiciuntur, & unum ex his, de quo prius egerint, probare non valueant, ad easter jam non admittantur.

Probatur illud idem auctoritate Arelatensis concilii secundi, in quo sic c. 24. diffinitum est.

C. II. ¶ Qui falsa fratribus objiciuntur, usque ad exitum non communientur.

Eos, qui falsa fratribus capita, & objecisse convicti fuerint, placuit usque ad exitum non communicare, (sicut magna synodus ante constituit) nisi digna satisfactione penituerint.

C. III. ¶ Qui, quod objicit, probare non valit, de easter ad argendum non admittantur, nisi propriam causam credulam dimituat afferere voluerit.

Item Felix Papa in secunda decretali Episcopis Gallie.

S. i. & accusatorum persona in iudicio Episcoporum.

a. al. convenientem. b. Ep. Afric. c. 97. c. Rab. in pan. c. Burch. l. 3. cap. 108. Ivo p. 6. c. 271. Pann. l. 3. c. 64. Cap. v. l. 6. c. 241. & Arelat. l. 1. c. 14. d. al. capitalia. Arelat. l. 1. c. 14. e. Inf. 4. quæst. 6. si accusatorum. In capit. Hadriani. c. 4. Capit. l. 5. cap. 1241. Ans. lib. 3. c. 86. Ivo p. 6. c. 418.

culpabiles apparuerint, ad argendum Episcoporum, easter non admittantur, nisi proprias causas afficerint tamen criminales, vel ecclesiasticas, voluerint.

I. ¶ Episcopos de easter] Vocis ista, usum ad omnes venitus codicibus, & easter locu indicavit. Auditor tamen ceperit habuit & ponderaverit.

Camego qui falsa fratribus objiciunt, usque ad exitum non communione prohibetur, cum illi, qui in Episcoporum judicabiles inveniuntur, ad argendum de easter admitti possint, appareat, quod in primo capitulo deficients, tanquam falsi, sed eoderum ad sequentia procedere non valent.

QVÆSTIO XII.

I. ps. A. B. accusato vero accusationem in accusatorum multorum auctoritatibus prohibetur.

C. I. ¶ Accusato, nisi prius se probaverit, alios accusare non possint.

Ait enim Stephanus Papa, ep. 2. c. 3.

I. N. Eganda est accusatus licentia crimini, quae non est credendum contra alios eorum confederati, qui in crimini implicati sunt, nisi se prius probarente nocentes, quoniam periculosa est, & admitti non debet adversarii quemcunque proficiat.

C. II. ¶ De eodem.

Item lib. 9. Codic. tit. b. prim. l. 19. imp. Valentianus, Valens & Gratianus, A.D.

II. N. Eganda est accusatus (qui non suas, sicut in injuriis persequuntur d.), licentia crimini, pari vel minori, priusquam se crimine, quo premunire exerint, secundum scira veterum iurius conditionem, tamen, ut & ipsi inscriptiones contra eos etiam pendere accusatione deponeant possint.

C. III. ¶ De eodem.

Item ex decreto Hadriani e. Pap. 5. g.

III. N. On est credendum contra alios eorum confederati, qui in crimini implicantur, nulli se prius probarente innocentes, quia periculosa est, & admitti non debet adversarii quemcunque proficiat.

Hoc autem intelligendum est in parte, vel minori opinioni. Ceteri de majori crimine eum accusare volunt, veluti, si accusatio formicatione, & perjuria, & homicidio, vel similia, vel modo alio huiusmodi crimine accusare suum imperio volunt, & choristeribus non prohibetur. ¶ Aliquando enim criminaliter prejudicatur civilis, aliquando criminaliter. 1. Unde in lib. 9. tit. de ordine iudiciorum, lege quarta, legitur. ¶ Gaudi- fuisse g. intermissa sepe fit, ut de crimine iudicetur, quod in maius, minoris merito perferatur.

I. ¶ Aliquando criminali] Antea legebatur, aliquando de civilis criminali: expuncta est dictio, civilis, auctorum veteranis codicibus. Nam hic tantum agitur, quando criminaliter prejudicatur, aut criminali prejudicatur. In sequentia, aliquando civilis, exponitur, quando civilis, & auctoritate pre- sente proferatur.

C. IV.

Item lib. 9. Cod. tit. h. Qui accus. non possunt. ¶ P. Rius est, ut criminibus, quæ tibi, ut graviora ab easter ad verfariorum objiciuntur, cedis atque vulnerum respondas, & tunc ex eventu causa iudex asseminabit, an illi permitendum sit, eundem accusare, tametsi prior initio depositionem depositisti.

2 pars. Aliquando civilis prejudicatur civilis, aliquando

a. In Cod. Theod. l. 9. tit. 1. leg. 12. Burch. lib. 1. cap. 164. & lib. 3. cap. 74. Ivo p. 5. cap. 274. Pann. lib. 4. cap. 67. b. nulli qui accusare non possunt. c. l. neganda. Inf. non est credendum, d. al. exequuntur. e. In c. Hadriani cap. 20. Ans. lib. 3. cap. 9. Sup. c. neganda. f. al. confessio. tit. 4. 4. g. dispeccatio. h. tit. 1.

erminata. Sicut enim in septimo lib. codicis, tit. de a ordine co-
gnitionum, l. de hereditate, legitur. ¶ [Si de hereditate & li-
beritate controversia est, prius agi causa libertatis debet.] Item
lege sequenti. b. ¶ [Si crimen aliquod inferatur ei, qui ingenuum
est dicitur, ante liberalia causa sua ordinis agi debet, cognitionem
suum prædictum probante: quoniam necesse est, ante se, si delictum
probatum fuerit, utrum in liberum, an ut in servum constitui o-
portet iudicium.] Item. 3. ps. ¶ [Qui confiterit se pati con-
tra virginem suam, frigida populi filii dari persecutum accusandi e-
tum, qui se suum dominum esse fatetur.]

3. ps. ¶ Causa d. vero liberali terminata, si servus promu-
tus fuerit, dominum suum accusare non poterit.] Codicis lib. 9.
tit. i. penitentia. ¶ [Si qui ex familiaribus, vel ex servis cu-
juslibet domus, cuiusvisus, criminis delator, atq. accusator emergerit,
suis existimationem, caput, atq. fortunam periturus, cuius familiari-
tati, vel dominus insisteret, ante exhibitionem testium, atq. ex-
aminationem iudicis, in ipsa expositione criminosum, atq. accusationis
exordio, alios gladii feruntur. Vocem enim funesta intercidit o-
portet posse, quam audiri. Majestatis autem crimen exceptum.]
Similiter Lubina. ¶ [Si et liberi accusatores manus misso-
rum, hæreditum effractim posse, edent qui servi supplicio
tenetur, huius causa ante prohibiti delationis exordium.]

¶ [Ei, qui in genuis esse dicitur]. In lege ipsa est, quam
ingenuum esse dicas. Mulierem eum alloquitur. Quare
paucis etiam inferius, ubi apud Gratianum legitur, utrum ut in li-
berum, & ingenuum, an ut in servum, in lege est, utrum
ut in liberum, & ingenuum, an ut in ancillam. Dicas et-
iam, quae proxime rectitas leges, Gratianus suo modo in summam
rectitatem.

CAUSA IV.

Vidam in excommunicatione constitutus, Episcopum
accusare disponit, & adolescentem infra decimum
et quartum etatis annum ad assertorem sua ac-
cussorium, & se testimoniū facit: adolescentem personam
accusatorum, & testū gerere cupit: die statuta ad iudicium electorum
iudicat Episcopus munera recurrat: à communione suspenditur:
tandem renovat iudicium, accusator, culpabilis, in accusatione inven-
tius: denon ad assertorū propria causa procedit.

Hic primo queritur, an in excommunicatione constitutus alium
accusare valeat.

Secundo, an infra decimum quartum annum, in criminali cau-
si testari quo posse.

Tertio, an ab accusatore proibitus, personam refutans posse
affirmare.

Quarto, an idem possit esse accusator & testis.

Quinto, an die constituta non occurrat, à communione sit re-
moverendus.

Sexto, si in Episcoporum iudicio accusatoris persona culpabilis
invenia fuit, an ad assertorū propria causa de cetero
sit administranda.

QUÆSTIO I.

D E prima questione sic flatum legitur in primo & secun-
do capite concilii Carthaginensis f. septimi, cui in-
terfuit Faustina Romana ecclesia legatus.

C. I. ¶ Ad accusationem non admittatur, qui in
excommunicatione perseverat.

D Iffimus & cum recte ad accusationem non ad-

a. nit. 19. 1. 2. b. Ibid. l. 3. c. Ex l. 1. & 4. alio modo apta-
tu verbu. d. Ivo p. 16. c. 61. e. Ivo ibid. c. 62. f. in Afri-
cano, c. 55. & 56. g. Ivo p. 4. c. 69. Pam. l. 4. c. 72. Ivo p. 15. c. 64.
L. 2. Judicem. conc. Car. & c. 69. Africani.

mitti, qui postquam excommunicatus fuerit, in ipsa ad-
huc excommunicatione constitutus, sive sit clericus, sive
laicus, accusare voluerit. ¶ Omnes etiam infamia ma-
culis aperiti, id est, histiones, ac turpititudinibus subjectæ
personæ, hæretici etiam, sive pagani, sive ludibri ab accusatione
prohibentur.

¶ [Ab accusatione prohibentur] A concilio absunt hac
verba: subintelligunt enim illa ex principio capitul. ad accusa-
tionem non admittantur.

C. II. ¶ Hæretici probantur, qui schismate, vel
excommunicatione ab ecclesia sunt separati.

Item Nicolaus Papa in epistola ad Michaelem
Imperatorem, cuius initium est
[Proposueramus.]

¶ Vnde & autem hi, qui à jam fato fratre, & commini-
strio nostro Ignatio depositi, excommunicati, vel an-
thematizati fuerint, nullam adversus eum damnationem
intorquere poterint, ex prolatore & secundæ universalis
synodi capitul. declaratur, cum dicitur, [Si vero ecclæ-
siasticum fuerit crimen, quod Episcopo illatum exirerit,
tunc probari oportet accusantium personas, ut primò quidem
hæretici non lieeat, accusations contra orthodoxos
Episcopos pro ecclesiasticis negotiis facere.] Sed ne hos
hæreticos esse denegeris, audite sequentia. [Hæreticos
autem (inquit) dicimus tam eos, qui olim & ab ecclæ-
sia projecti sunt, quam qui post hæc à nobis anathemati-
zati sunt.] Porro si adhucenes sic creditis, audite quid
subditur. [Prater hos autem (sunt) & eos, qui fidem
fanam simulat confiteri, schismaticos & etiam, & eos, qui
seorsum à communicantibus nobis Episcopis collectas fa-
ciunt.] Deinde vero, & si quidam ab ecclesia super causis
quibusdam reprehensi fuerunt, & projecti, aut excom-
municati, sive ex cero, sive ex laicali ordine, nec his lice-
re accusare Episcopum: antequam proprio criminis primi-
tus exulantur. Similiter autem & eos, qui sub accusa-
tione priori constitut, non ante esse accepentes in accusa-
tione Episcopi, aut alicorū clericorum, quam innoxios
semenipos illatorum sibi offendenter criminum. Quid
autem periclit regula hujus imminet contemptoribus,
non ignoratis.

¶ [Ex prolatore] Nicolaus hic citat canonem, qui apud Gra-
cos est sextus concilii primi Constantiopolitanus, cuius canonu pri-
rem parvum paulo superius in eadem epistola recitaret, & signifi-
cat supra, 3. q. 5. cap. fin. Eo autem loco Nicolaus, de isto capitulo
hac verba addiderit. Quod tamen non apud nos inventur,
sed apud vos haberi perhibetur. Nam non modo hic ca-
non, neg. in versione Diophyti, neg. in prisca habetur, sed de omnibus
illis concilii canonibus hoc scribit B. Gregorius ad Eulogium lib. 5.
epist. 3. 1. Romana autem ecclesia eosdem canones; vel ge-
fita synodilli haec tenet non habet, nec accipit. In hoc
autem eandem synodus accepit, quod est per eam contra
Macedonium definitum.

2. ¶ Olim ab ecclesia] Statuitur in hac parte canon, per-
inde pro hereticis habendos esse Macedonianos, & Eudoxianos, quæ
in isto primo Constantiopolitanico concilio damnabantur, atq. haben-
di erant Paulianisti, & Ariani, quos olim Nicena synodus à
catholicæ ecclesiæ absiderat. Quamobrem non de quolibet
excommunicato hac sententia pronuntiat, quod putavistis aucto-
rissimo.

3. ¶ Schismaticos etiam] Ite in epistola Nicolai, & a-
pud Iovem. Græc autem est, τοις ἐτέροις καὶ τοῖς τιν-
τίσιν πολὺ τὸν οὐγῆν απεστημένους ομολογεῖν, δικαι-
ωθεῖσιν ἐτέλεσθαι τοῖς κανονικοῖς πρῶτον Επι-
σκόποις. id est. Præterea vero & illos, qui fidem quidem
fanam simulat confiteri, schismata autem faciunt, & ad-
versus regulares nostros Episcopos conventum ha-
bent: ut nihil mirandum sit, istos etiam pro hæreticis censere.

2. An. l. 1. c. 71. Ivo p. 14. c. 79.